

VUOSIKERTOMUS 2022

Kuva: Anna Kokko

Hyväksytty Väestöliitto ry:n kevätkokouksessa 31.5.2023

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus	3
Saavutuksia ja toimintaa vuonna 2022	5
1. Vaikuttaminen ja verkostoyhteistyö	5
2. Kestävä väestönkehitys	12
3. Seksuaalioikeudet ja kehitys	13
4. Turvallinen läheisyys	14
5. Väestöliitto-yhteisö	21
5.1. Luottamushenkilöt ja jäsenistö: hallitus ja jäsenjärjestöt	22
5.2. Väestöliiton henkilöstö	23
5.3. Vapaaehtoiset Väestöliiton toiminnassa	24
5.4. Sähköisten palvelujen käyttäjät	24
6. Talous ja varainhankinta	25
7. Viestintä	26
Liite 1. Väestöliiton jäsenjärjestöt vuoden 2022 lopussa	28

Valokuvat:

Kansikuva: Anna Kokko

Toimitusjohtajan kuva: Meeri Utti

Väestöliiton hallituksen kokoonpano 2022: Meeri Utti

Taitto: Sanna Härkönen

Kuva: Meeri Utti

Toimitusjohtajan katsaus

Väestöliiton vuosi 2022 – 'Koska tarvitsemme toisiamme'

Vuosi 2022 oli Väestöliiton 82. toimintavuosi. Sille antoivat leimansa toimintaympäristön useat samanaikaiset kriisit: Venäjän hyökkäys Ukrainaan, elinkustannusten ja hintojen noususta johtuva toimeentulon niukkeneminen sekä koronakriisin kielteiset vaikutukset ihmisten terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Ilmastokriisin rinnalla myös tietoisuus luontokadosta vahvistui.

Syntyvyys aleni Suomessa jälleen. Ensi kertaa maahan muuttaneiden määrä oli syntyneiden määrää korkeampi, vaikka luvussa ei otettaisi huomioon Ukrainasta Suomeen paenneita. Elämme siis kulttuurisessa murroksessa: hyvä elämä ei kaikille tarkoita lasten saamista. Väestöliiton Perhebarometrin 2022 mukaan noin 15 prosenttia 20–45-vuotiaista ei toivo lainkaan lapsia. Toisaalta suurin osa suomalaisista

pitää lapsilukuihanteenaan vähintään yhtä lasta. Keskimäärin suomalainen toivoo noin kahta lasta, mutta nämä toiveet eivät aina toteudu.

Ukrainan tilanne horjutti perusturvallisuuden kokemusta ja samalla viritti ihmisissä valtavan auttamishalun. Väestöliitossa aloitimme ripeästi – yhteistyössä Suomen Ukrainalaisten yhdistys ry:n ja muiden järjestötoimijoiden kanssa – matalan kynnyksen palvelun, jossa sotaa paenneille tarjotaan psykososiaalista tukea.

Kriisivuodet ovat tuoneet meille Väestöliittoon aiemminkin ymmärryksen siitä, että myös vaikeina aikoina on akuuttiin tilanteeseen vastaamisen rinnalla jatkettava vakaasti järjestön perustyötä ja tulevaisuuteen suuntaavia kehittämissuunnitelmia. Perustyötämme on vahvistaa turvallisia ihmissuhteita, ihmisoikeuksia ja hyvinvointia muuttuvassa maailmassa. Tarjoamme nuorille ja aikuisille maksutonta neuvontaa ja tukea. Toimimme sen puolesta, että Suomi on hyvä kotimaa kaikille täällä asuville. Teemme syntyvyys- ja väestöntutkimusta. Edistämme perheystävällisyyttä yhteiskunnassa ja seksuaali- ja ihmisoikeuksien toteutumista Suomessa ja kansainvälisesti.

Esimerkkinä vuoden aikana päättyneiden kehittämissuunnitelmien tuloksista on kehotunnekasvatuksen eli pienten lasten ikätasoisien turvataito- ja seksuaalikasvatuksen toimintamalli, joka on kehitetty Väestöliitossa varhaiskasvatukseen ja vanhemmuuden tueksi. Malli on herättänyt kiinnostusta myös muun muassa UNESCON piirissä

Nostimme vuoden 2023 eduskuntavaaleihin tavoitteeksemme kestävän väestönkehityksen ja inhimillisten voimavarojen politiikan. Päämääränä on vahvistaa nuorten hyvinvointia, tukea perheiden pärjäämistä ja

lapsitoiveiden toteutumisesta sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia kaikissa ikävaiheissa. Yhteiskunnan eri toimijoiden tulee ottaa vastuuta maahan muuttaneiden kotoutumisesta, ja myös perheenyhdistämistä tulee helpottaa.

Toimintamme rahoitus vahvistui väestöntutkimuksen ja kansainvälisen kehityksen alueilla. Kotimaan palvelujen voimavarat pysyivät pääosin aiemmalla tasolla, mutta sosiaali- ja terveysjärjestöille säädetty uusi rahoitusmalli tuo jatkuvuusiin monia avoimia kysymyksiä. Oman varainhankintamme kehittäminen ja Väestöliiton tunnettuuden lisääminen myös lahjoituskohteena on ollut, ja on edelleen, yksi keskeinen haasteemme.

Jatkoimme Väestöliitto-yhteisön rakennustyötä. Kiteytimme toimintamme kuvausta ja perusviestiämme. Toteutimme jäsenjärjestöille kyselyn yhteistoiminnasta ja liittoon kohdistuvista odotuksista. Toimitaloomme tuli vuokralaisiksi kaksi jäsenjärjestöä.

Palasimme koronaeristyksestä hybridityöhön, ja kehitimme työhyvinvointikyselyn perusteella muun muassa työyhteisöviestintäämme.

Vuoden lopussa päättyi pitkäaikaisen puheenjohtajamme yhdeksänvuotinen kausi liiton hallituksessa. Kiitän lämpimästi Maria Kaisa Aulaa ja kaikkia hänen aikanaan liiton hallituksessa toimineita Väestöliiton hyväksi annetusta laajasta osaamisesta ja työpanoksesta.

Samoin kiitän Väestöliiton koko henkilöstöä sekä kaikkia eri tavoin liiton toimintaan osallistuneita ja palvelujamme käyttäneitä. Kiitos myös rahoittajille ja lahjoittajille, jotka mahdollistivat toimintamme jatkumisen ja uudistumisen.

Eija Koivuranta
Toimitusjohtaja

 Väestöliitto 2022 Tutkii: • 18 tieteellistä artikkelia • 125 muuta artikkelia ja verkkotekstiä • 11 kirjaa, muita julkaisuja ja työpapereita • 7 tutkimushanketta	Yhdistää: • 98 luentoa ja alustusta • 10 uutiskirjettä • 86 000 seuraajaa somessa • Sisältömme somessa tavoittivat reilusti yli 10 miljoonaa katsomiskertaa • 34 jäsenjärjestöä • 38 Hyvä kysymys -kumppanitahoa
Tukee: • 12 128 kohtaamiskertaa palveluissa (chatit, puhelut ja Teams-vastaanotot) • 56 koulutusta ja valmennusta • 48 live-striimiä • 9 videopodcastia • 212 011 sivuvierailua vaestoliitto.fi -sivustolla, 945 251 vierailua hyvakysymys.fi -sivustolla, kaikki yhteensä yli miljoona	Vaikuttaa: • 16 lausuntoa • 3 kuulemistilaisuutta eduskunnassa • 3 kannanottoa • 20 mediatiedotetta • yli 10 mielipidekirjoitusta • 1266 haastattelua ja muuta mediaosumaa • 76 blogia • 97 802 blogien näytökertaa • 12 somekampanjaa

Väestöliiton toimintaa ja tuotoksia lukuina vuonna 2022.

Saavutuksia ja toimintaa vuonna 2022

Väestöliitossa tehtiin aktiivisesti vaikuttamistyötä, toteutettiin kehittämishankkeita, koordinoitiin erilaisia maksuttomia ja maksullisia palveluja sekä viestittiin toiminnastamme eri kanavilla.

Toiminta keskittyi neljän eri ohjelman alle: kestävä väestönkehitys, seksuaalioikeudet ja kehitys, turvallinen läheisyys ja Väestöliitto-yhteisö.

Toiminta oli monipuolista, ja sitä tehtiin useiden rahoittajien myötävaikutuksella. Asiakkaina oli sekä yksityisiä ihmisiä että yrityksiä. Vuoden aikana kehitettiin erilaisia oman varainhankinnan keinoja ja järjestettiin varainhankinnan kampanjoita.

1. Vaikuttaminen ja verkostoyhteistyö

Väestöliitto toimi aktiivisena vaikuttajana järjestöverkostoissa ja työryhmissä sekä lausunnonantajana. Laadimme vuoden aikana useita kannanottoja.

Väestöliiton vahva tunnettuus luotettavana asiantuntijaorganisaationa päättäjien, virkamiesten ja järjestökumppanien keskuudessa edisti vaikuttamistoimintaa ja sen tuotoksia. Organisaation oma tutkimustoiminta, samoin kuin ulkoiset yhteistyöverkostot ja -ryhmät, vahvistivat tietopohjaa ja tukivat toimijoiden yhteistä kannanmuodostusta ja vaikuttamistyön toimenpiteitä.

Väestöliiton vaikuttamisen kärjet

Organisaatiossa toimii oma sisäinen vaikuttamisryhmä, joka suunnitteli ja valmisti erilaisia vaikuttamisen teemoja ja kokonaisuuksia. Lisäksi vaikutimme sosiaalisen median kautta erilaisissa kampanjoissa.

Väestöliitolla oli edustus useissa toimielimissä, muun muassa kestävän kehityksen toimikunnassa, sosiaaliturvakomiteassa sekä valtakunnallisessa vastaanottotoiminnan ja kotoutumisen tuen järjestöverkostossa (SPR). Painotimme eri foorumeilla perheiden hoivavastuuta, lasten ja nuorten oikeuksia ja yhdenvertaisuutta sosiaaliturvassa. Osallistuimme ministeri-, kansanedustaja- ja virkamiestason päättäjätapaamisiin, muun muassa lapsistrategian toimeenpanon vauhdittamiseksi ja perhe-etuuksien parantamiseksi.

Vaikutimme useisiin lakimuutoksiin ja selontekoihin. Noin puolessa kaikista antamistamme lausunnoista oli lopputuloksissa otettu ainakin joiltain osin huomioon Väestöliiton ehdotuksia. Myös yksityiskohdaisia kirjaus ehdotuksiamme saatiin läpi.

Pääministeri Sanna Marinin johdolla hyväksyttyyn Kestävän kehityksen strategiaan 2022 (VNK) saimme toimikunnan varajäsenen roolissa kirjauksina muun muassa vaikuttamistavoitteet: kestävä väestönkehitys, seksuaalioikeudet, työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen, maahan muuttaneiden kotoutus sekä lasten oikeudet/lapsistrategia. Sosiaaliturvakomitean työtä täydentämään asetettiin Lasten ja perheiden sosiaaliturva ja palvelut -työryhmä, jonka jatkoehdotuksia tuli välimietintöön. Sosiaaliturvassa yhtenä teemana olemme eri foorumeilla painottaneet perheiden, lasten ja nuorten toimeentulon turvaamista ja välillistä lapsitoiveiden tukemista. Myös väestönkehitys ja

syntyvyys ovat mietinnössä esillä. Uuteen neuvola-asetukseen lisättiin seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja hedelmällisyystiedouden tukeminen.

Translain uudistamiseksi Väestöliitolla oli edustus STM:n seuranta- ja arviointiryhmässä. Osallistuimme STM:n PALKO:n lisääntymisterveysjaoston työhön.

Työelämän perheystävällisyyden tärkeä saavutus oli perhevapaauudistuksen voimaantulo 1.8.2022. Painotimme vaikuttamistoiminnassamme sosiaalisesti vastuullista työelämää. Olimme mukana MiB ry:n webinaarissa ja paneelikeskustelussa 'Kuuluvatko työ ja perhe -kaikille?'. Webinaariin osallistui yli 200 kuulijaa. Tuotimme Perhevapaalta työelämään -hankkeen kanssa uuden verkkomateriaalin työnantajille perhevapaista (koordinoijana työ- ja elinkeinoministeriö, ELY-keskus). Opasmateriaali julkaistiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi Työmarkkinatorin sivustolla ja suomi.fi -sivustolla. Mediaa kiinnosti yhteydenotoissaan perheen ja työn yhteensovittaminen, perhevapaauudistus ja raskaussyrjintä.

Väestöliitto sai useita lausuntopyyntöjä ja kutsuja eduskunnan ja ministeriöiden kuulemisiin. Väestöliitto antoi yhteensä 16 asiantuntijalausuntoa ja oli mukana kolmessa kuulemistilaisuudessa eduskunnassa. Laadimme jäsenjärjestöjen tukemat kevät- ja syyskokouksekannanotot sekä YK:n yleiskokoukseen 9.9.2022 kannanoton kokonaisvaltaisesta seksuaalikasvatuksesta.

Toimintavuoden aikana toteutui sekä yhteistyön voimin että omien esitystemme kautta useita pitkäaikaisia edunvalvonnan tavoitteita. Vaikuttamistyössä keskeisiä saavutuksia olivat muun muassa:

- Aborttilainsäädännön uudistaminen: lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle lakiluonnoksesta raskauden keskeyttämisestä annetun lain muuttamisesta. Raskauden keskeyttämisestä annetun lain osittaisuudistus hyväksyttiin ja abortin saamista helpotetaan; raskaudenkeskeytys mahdollistuu raskaana olevan omasta pyynnöstä. Väestöliitto oli mukana asiaa koskevassa valiokuntakuulemisessa sekä asiaa koskevassa kansalaisaloitteessa.

- Ihmisoikeuspoliittinen selonteko: lausunto selontekoon 2022 työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle. Suuren valiokunnan lausunnossa mainittiin tämän pohjalta: ”Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota teemoihin, jotka tällä hetkellä tarvitsevat erityistä suojelua ja puolustamista Ihmisoikeusneuvostossa. Näitä ovat seksuaali- ja lisääntymis-terveys ja -oikeudet, tyttöjen oikeudet, kansalaisyhteiskunnan osallistumismahdollisuudet, vähemmistöjen oikeudet [...]”.
- Kehotunnekasvatus: Vaikuttaminen valtakunnallisiin velvoittaviin varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman perusteisiin, jotta lasten ikätasoinen uteliaisuus seksuaalisuutta ja kehoa kohtaan osataan ottaa kasvatuksessa kunnioittavasti huomioon.
- Kotoutumista uudistavaa lakia koskeva lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle sekä tilapäistä suojelua koskeva lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle.
- Lapsilisää ja toimeentulotukea koskevan lain väliaikaista muuttamista koskeva lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle.
- Lasten suojeleminen seksuaalista häirintää, kiusaamista ja väkivaltaa vastaan. Lausunto ulkoministeriölle, nk. Lanzaroten sopimusta koskevan maaprofiilin valmistelu.
- Maksuton ehkäisy nuorille: olemme ajaneet asiaa yli 10 vuoden ajan esimerkiksi eri vaalien tavoitteissa, viimeksi aluevaaleissa 2022. Eduskuntavaalitavoitteissa vaatimuksena oli pysyvä valtakunnallinen ratkaisu. Valtakunnallinen kokeilu käynnistyi aiemman hallitusohjelmakirjauksen perusteella vuonna 2022.
- Perhevapaauudistuksen voimaantulo: Väestöliitto vaikutti yli kymmenen vuoden ajan uuden perhevapaamallin kehittämisen prosessiin sen eri vaiheissa, työryhmissä ja lausunnoissa. Perhevapaamalliin otettiin mukaan monia pitkään esillä pitämiämme asioita, kuten perhevapaiden joustavuuden lisääminen ja vapaiden kokonaisuuden pidentäminen, perhemuotojen moninaisuuden huomioon ottaminen ja isille vanhempainvapaista korvamerkityn osuuden kasvattaminen. Uudessa mallissa korostetaan vanhempien tasaveroisuutta ja perheiden valinnanvapautta vanhempainvapaiden käytössä ja jakamisessa perheen sisällä.
- Seksuaalirikoslakiin vaikuttaminen: Lausunto oikeusministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi seksuaalirikoslain uudistamisesta.
- Seksuaali- ja lisääntymisterveys: Syntyperkoston laaja tiekartta seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämiseksi eteni sosiaali- ja terveysministeriössä.
- Tasa-arvolakiin vaikuttaminen, lausunto sivistysvaliokunnalle: toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi varhaiskasvatuksessa. Sukupuoli-identiteettiä tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän ennaltaehkäisyä koskevassa valiokuntamietinnössä (2022) oli mukana Väestöliiton lausunnossa esitetty asia, muotoiltuna seuraavasti: ”Viranomaisien, koulutuksen järjestäjien ja muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen, varhaiskasvatuksen järjestäjien ja palveluntuottajien sekä työnantajien tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiä tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti”.

- Tasa-arvopoliittiseen selontekoon vaikuttaminen: lausunto selonteosta sivistysvaliokunnalle. Väestöliiton ehdotuksia linjaten tasa-arvovaltuutettu korostaa sukupuolivaikutusten arvioinnin tärkeyttä myös valmisteltaessa sosiaaliturvauudistusta. Sukupuolten erilainen työmarkkina-asema ja hoivavastuun epätasainen jakautuminen vaikuttavat palkkojen lisäksi eläkkeisiin, sosiaaliturvaan ja palveluihin, joten vaikutusarviointia ei saa unohtaa.
- Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2022: kommentit työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle.
- Translakiin vaikuttaminen: lausunnot STM:lle ja hallintovaliokuntaan sekä sosiaali- ja terveysvaliokuntaan. Translaista annoimme ensimmäisen kannanoton jo vuonna 2017. Uusi translaki oli eduskunnan käsittelyssä 2022, jolloin valmistui lakiuudistusta koskeva valiokuntamietintö. Se hyväksyttiin alkuvuonna 2023. Lakiuudistuksen myötä vakavimmat ihmisoikeuspuutteet laissa saatiin korjattua: alaikäisten tilanteeseen ja intersukupuolisten lasten oikeuksiin esitettiin jatkotoimia.
- Vanhemmuuslakia koskeva lausunto.

Väestöliiton lausunnot ja kannanotot vuodelta 2022 löytyvät verkkosivuiltamme: <https://www.vaestoliitto.fi/vaikuttaminen/lausunnot-ja-kannanotot/>

Osana vaikuttamistyötämme osallistuimme aktiivisesti seuraaviin yhteistyöohjelmiin ja yhteisiin vaikuttamiskampanjoihin:

- Nuorten hyvinvointiohjelma (Mieli ry)
- Anna ääni lapselle -kampanja (LSKL)

- Lapsen vuoro -viestintä- ja vaikuttamiskampanja (Lapsiasiavaltuutettu)
- Oikeudenmukainen siirtymä nyt! -kampanja (Finnwatch)
- 100 järjestötekoa -kampanja (SOSTE).

Lasten vuoroasumisesta annettiin lapsi- ja perhejärjestöjen yhteinen vetoamus sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkiselle. Verkostolla oli myös yhteinen tapaaminen sosiaali- ja terveysministeriössä ministeri Aki Lindénin kanssa sekä kuulemistilaisuus sosiaaliturvauudistuksesta. Yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa koordinoimme jokavuotista Vuoden isä -palkintoon liittyvää valmistelutyötä ja olimme mukana vuosittaisessa palkinnojako-tilaisuudessa.

Tuimme kahta kansalaisaloitetta:

- OmaTahto2020, jonka eduskuntakäsittelyn yhteydessä valmisteltiin aborttilain muutos
- OikeusOlla -aloite 2021, jossa vaadittiin oikeudenmukaisempaa translakia.

Väestöliitto osallistui myös Trans ry:n koordinoimaan Translaki NYT! -mielenosoitukseen syyskuussa eduskuntatalon edessä. Toimimme paljon yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa, ja translaista saimme palautteen jäsenjärjestöltä: ”Kiitos vielä kaikesta yhteistyöstä ja teidän vaikuttamisesta translain uudistuksen puolesta! Väestöliiton ääni on ollut työssä arvokas”.

Kansainvälinen vaikuttamistyö ja verkostot

Kansainvälisen vaikuttamistyön tavoitteena on, että jokaisen seksuaalioikeudet toteutuvat. Työssä vaikutettiin siihen, että seksuaalioikeuksia edistetään Suomen kehitys- ja humanitaarisessa politiikassa ja siihen kohdennetaan riittävät resurssit. Kansainvälisen vaikuttamistyön toimintaympäristöön vaikutti vahvasti Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Sodan seurauksena seksuaalioikeuksien merkitys humanitaarisessa avussa korostui.

Väestöliiton koordinoima Eduskunnan seksuaalioikeudet- ja kehitysryhmä toimi aktiivisesti. Ryhmä tapasi muun muassa komissaari Jutta Urpilaisen sekä järjesti seminaarin seksuaalikasvatuksesta ja useita pyöreän pöydän keskusteluja aborttioikeudesta. Ryhmä teki myös kirjallisen kysymyksen seksuaaliterveyspalvelujen turvaamisesta sekä sukupuolittunutta ja seksuaaliväkivaltaa kokeneiden tukemisesta Ukrainassa.

Kestävä väestönkehitys on ollut laaja-alaisesti esillä yhteiskunnallisessa keskustelussa. Kestävän väestönkehityksen tema nostettiin vahvasti esiin myös Väestöliiton kevät- ja syyskokouksekannotoissa sekä eduskuntavaalitavoitteissa 2023. Sanat 'Väestöliitto' ja 'kestävä väestönkehitys' yhdessä mainittiin mediaosumissa 30 kertaa viime vuonna.

Yhteistyötä tehtiin suomalaisten järjestöjen seksuaalioikeusverkostossa, Fingon Gender ja kehitys -ryhmässä, eurooppalaisten seksuaalioikeusjärjestöjen Countdown2030Europe-konsortiossa, Pohjoismaiden yhteisessä konsortiossa seksuaalioikeuksien ja hiv-tietoisuuden lisäämiseksi ja kattojärjestömme International Planned Parenthood Federation:n (IPPF) kanssa. Jaoimme tietoa Twitterissä, Väestöliiton blogissa ja suoraan viestimällä kansanedustajille, virkamiehille ja muille päättäjille. Väestöliiton hallituksen jäsen osallistui IPPF:n vuosittaiseen yleiskokoukseen.

Jatkoimme tiivistä yhteistyötä YK:n seksuaali- ja lisääntymisterveysjärjestö UNFPAn kanssa ja toimimme UNFPAn edustajana

Suomessa. Keväällä 2020 perustettu eri YK-järjestöt yhteen tuova koordinaatio-ryhmä jatkoi toimintaansa (One UN in Finland), ja Väestöliitto osallistui siihen UNFPAn edustajana. Lisäsimme kansanedustajien ja virkamiesten ymmärrystä seksuaalioikeuksista ja UNFPAn työstä säännöllisten tapaamisten sekä uutiskirjeiden avulla. Lisäsimme myös suuren yleisön tietoutta UNFPAn työstä aktiivisella viestinnällä sosiaalisessa mediassa.

Väestöliitto jatkoi Kehityspoliittisen toimikunnan asiantuntijana, Naiset, Rauha ja turvallisuus -verkoston sekä Fingon Gender ja kehitys -ryhmän puheenjohtajana sekä Setan kansainvälisten asioiden toimikunnan jäsenenä. Väestöliitto osallistui syyskuussa WHO:n Seksuaalikasvatuksen Euroopan asiantuntijatyöryhmän etäkokoukseen, jossa todettiin, että Eurooppaan saapuville nuorille pakolaisille tulisi ehdottomasti saada kerrottua seksuaalioikeuksista ja uuden tulomaan laeista.

Joulukuussa Väestöliiton edustaja osallistui UNESCON maailmanlaajuiseen Regional Stakeholder -konsultaatioon (Euroopan ja Keski-Aasian alueen ryhmä, online) liittyen terveys-, hyvinvointi- ja ihmishuokasvatukseen. Tavoitteena on jakaa hyviä käytäntöjä sekä tuottaa suosituksia (5–12-vuotiaiden) laadukkaiden ikä- ja kehitystasoon sopivien kehotunnekasvatusmallien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Väestöliitto osallistui myös eurooppalaisen perhejärjestöjen kattojärjestön COFACE – Families Europe toimintaan, muun muassa hallituksen kokoukseen sekä asiantuntijatapaamisiin Work&Life -teemasta ja perhevapaaudistuksesta.

Verkostoyhteistyö ja kumppanuudet Suomessa

Väestöliiton pääkumppaneita yleishyödyllisessä verkostotoiminnassa olivat:

- Hyvä kysymys -kumppanuudet
- Ihmisoikeusliitto ry
- Kuuden lapsi- ja perhejärjestön yhteistyöverkosto, jota koordinoi Lastensuojelun Keskusliitto
- Seksuaalioikeusverkosto, Väestöliiton koordinoima vaikuttajaverkosto
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, toimitusjohtaja toimi hallituksen puheenjohtajana ja jäsenenä parlamentaarisessa komiteassa (STM, sosiaaliturvan uudistamiseksi), sekä jäsenenä SOSTEn sosiaaliturvaverkostossa
- Suomen Punainen Risti, valtakunnallisen vastaanottotoiminnan ja kotoutumisen tuen järjestöverkosto, jäsen
- Synty-verkosto, koordinoija

Väestöliitto vaikutti Suomessa vahvasti seuraavissa kokoonpanoissa, hankkeissa ja verkostoissa:

- Asuntosäätiö, hallituksen varapuheenjohtaja ja säätiön vaalitoimikunnan jäsen
- Eduskunta:
 - Eduskunnan vauvaryhmä, jäsen
 - Seksuaalioikeudet- ja kehitysryhmä, sihteeri
 - Sateenkaariverkosto, jäsen
 - valiokunnat: asiantuntijalausuntoja ja kuulemistilaisuuksia

- Espoon Monikulttuuriset lapset ja nuoret ry:n verkosto
- HILMA, vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus HILMA:n verkosto, jäsen
- HyNa-hanke (2021–2023) maahan muuttaneiden naisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja kotoutumisen tukemiseksi, Sahanseura ry, ohjausryhmän jäsen
- Johtajuustilastoverkosto, valtiovarainministeriö koordinoi, asiantuntijajäsen
- Lapsiperheiden arjen tukeminen -toiminta, Marttaliitto ry, ohjausryhmän jäsen
- Lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyn ohjausryhmä, THL, jäsen
- Lapsi- ja perhepoliittinen neuvottelukunta, LSKL:n koordinoima, jäsen
- Maahanmuuttaneiden toimiva arki, johtoryhmän jäsen
- Maailma.net, jäsen
- Moninaisesti parempi -hanke, THL koordinoijana, ohjausryhmän jäsen
- Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunta (NAPE), jäsen
- JÄTY työryhmä, (NAPE:n alainen työryhmä 23.9.2020-31.12.2024), joka tekee yhteistyötä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vastaista työtä tekevien järjestöjen ja valtionhallintoa edustavan toimikunnan välillä, jäsen
- Neuvotaan-verkosto, yhteistyön lisäämiseksi ohjaus- ja neuvontatyötä tekevien välillä pääkaupunkiseudulla, jäsen
- Palveluvalikoimaneuvosto, STM:n yhteydessä toimiva Lisääntymisterveyden jaosto, jäsen
- Parisuhdeverkosto, Parisuhdekeskus Kataja ry, jäsen
- Pelastakaa lapset ry:n Nettivihjeen ohjausryhmä, jäsen
- Perheet keskiöön -foorumi, koordinoijana LSKL, jäsen
- Perhevapaalta työelämään -hanke, koordinoijana TEM/ELY, ohjausryhmän jäsen
- Sähköisen perhekeskuksen järjestöpaneeli, jäsen
- TANE, Miesjaosto (2019–2023), jäsen ja varajäsen
- Turvapaikka-, maahanmuutto ja kotouttamisrahasto (Amif), 2021–2027, seurantakomitean jäsen
- Työnjanoon! -hanke (2019–2022), ohjausryhmän jäsen
- Työelämäverkosto, koordinoijana lapsiasiavaltuutettu, jäsen
- Suomi.fi-verkkotoimitus, Digi- ja väestötietovirasto, jäsen
- Valtakunnallinen perhekeskusverkosto, THL:n koordinoima, jäsen
- Veikkaus oy:n hallintoneuvosto, jäsen
- Vuoden isä 2022 -valmistelutyöryhmä: puheenjohtaja ja sihteeri Väestöliitosta.

2. Kestävä väestönkehitys

Väestöntutkimuslaitos osallistui tutkimuskonsortioon Sosiaaliset verkostot, syntyvyys ja hyvinvointi ikääntyvässä Suomessa (NetResilience), joka on osa Suomen Akatemian yhteydessä toimivan Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamaa Väestörakenteen muutokset -tutkimusohjelmaa.

NetResilience-konsortio tutkii väestönmuutoksen eli laskevan syntyvyyden, pidentyvän eliniän ja maan sisäisen muutoliikkeen vaikutuksia ihmisten sosiaalisten verkostojen rakenteeseen. Konsortio vahvasti merkittävästi tutkimuslaitoksen henkilöstömäärää, rahoitus pohjaa, verkostoitumista ja julkaisutoimintaa.

Tutkimuslaitoksella toteutettiin kaksi edustavaa väestökyselyä liittyen Perhebarometreihin 2022 ja 2023. Yhteistyötä näissä tehtiin muun muassa Alli Paasikiven säätiön kanssa. Generations and Gender Survey (GGS) -kyselytutkimuksella kerättiin tietoa hyvinvoinnista, pari- ja perhesuhteista, työelämästä sekä tulevaisuuteen liittyvistä toiveista ja epävarmuuksista. Kyselystä saatu tieto auttaa tutkijoita ja päätöksentekijöitä ymmärtämään muutoksia esimerkiksi perheihanteissa ja kartoittamaan tulevaisuuden näkymiä.

Perhebarometrin 2022 'Kuka haluaa lapsia 2020-luvulla?' kyselyaineistossa oli tietoa lapsiperheiden perhepoliittisista toiveista ja näkemyksistä.

Väestöpoliittista ohjelmaa toimeenpantiin sidosryhmille ja valtiohallintoon Väestöntutkimuslaitoksen tutkimus- ja verkostotyön sekä liiton vaikuttamistoiminnan kautta. Väestöpoliittinen ohjelma perustuu yhdessä kumppanien kanssa tehdyille valmistelutyölle ja sisältää Suomen kestävästä väestönkehityksestä koskevat politiikkasuositukset. Ohjelma toimi myös eduskuntavaalitavoitteiden 2023 laatimisen tukena.

Lisäksi tiivistä yhteistyötä tehtiin Laki ja perheiden monimuotoisuus -hankkeen (2022–2023) kanssa. Monimuotoisia perheitä koskevista juridisista haasteista saatiin fokushaastattelujen avulla tärkeää tietoa, jota hyödynnettiin vaikuttamistyössä eduskuntavaaleissa ja myöhemmin myös hallitusohjelmavaikuttamisessa 2023.

Tutkimuslaitoksella suunniteltiin neljää tulevaa aineistokeruuta: SHARE Suomi, Sukupolvien ketju, Perhebarometri 2024 ja FINSEX 2.0. Kestävästä väestönkehityksestä edistettiin kotimaan hanketoiminnassa, liittyen maahanmuuttajien työelämäosuuteen ja työelämän diversiteettiin (ks. hankkeesta tarkemmin luku 4).

Synty-verkosto

Synty-verkoston lastensaantia tukevaa tiekarttaa juurrutettiin valtiohallintoon. Tapasimme asiantuntijoita sosiaali- ja terveysministeriössä. Uuteen neuvola-asetukseen on nyt lisätty tarve tukea seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja hedelmällisyystietoutta (ks. Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta). Tiekarttaa käytettiin myös vaalivaikuttamisessa. Synty-verkoston tapaamisiin osallistui noin 15 tutkijaa ja alan toimijaa.

3. Seksuaalioikeudet ja kehitys

Seksuaalioikeudet ja kehitys -ohjelma ohjaa Väestöliiton kehitysyhteistyötä, kehitysviestintää, globaalikasvatusta ja vaikuttamistyötä tavoitteenaan seksuaalioikeuksien toteutuminen. Ohjelmasta löytyy liittymäkohtia Väestöntutkimuslaitoksen tietopohjaan, Väestöliiton hankkeisiin ja kansainvälisten verkostojen toimintaan.

Ohjelmaa toimeenpani pääosin kansainvälisen kehityksen tiimi, joka laajeni vuoden aikana neljästä kuuteen vakituiseen työntekijään. Muutoksen mahdollisti kolme isoa neljän vuoden rahoitusta: ulkoministeriön ohjelmatusi,

Countdown2030Europe -konsortion saama tuki sekä YK:n seksuaali- ja lisääntymisterveysjärjestö UNFPAlta saatu tuki vuosille 2022–2025.

Työ haastavissa hankemaissa jatkui tuloksellisena myös Afganistanissa, huolimatta siitä, että Taliban nousi siellä valtaan syksyllä 2021. Ulkoministeriön ohjelmatuella mahdollistettiin uusi hankeavaus sateenkaarityölle Etelä-Afrikassa, Sambiassa ja Zimbabwessa. Näissä maissa tuetaan sateenkaariyhteisöjen hyvinvointia ja oikeuksia sekä sateenkaarijärjestöjen kapasiteettia tehdä muun muassa vahvaa vaikuttamistyötä. Malawissa jatkettiin sukupuolittuneen ja seksuaaliväkivallan vastaista työtä. Työ vammaisten henkilöiden seksuaalioikeuksien edistämiseksi jatkui Afganistanissa, Nepalissa ja Tadžikistanissa.

Jatkoimme seksuaalioikeuksista ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteista viestimistä. Teimme yhteistyötä myös Marttaliiton kanssa kehitysviestinnässä. Lisäksi viestimme YK:n seksuaali- ja lisääntymisterveysjärjestö UNFPAn kumppanina UNFPAn työstä seksuaalioikeuksien edistämiseksi. Olimme esimerkiksi mukana vammaisten ihmisten seksuaalioikeuksiin keskittyvässä UNFPAn We Decide -valokuvakampanjassa, joka levittyäytyi kadunvarsinäyttelyksi

Helsinkiin. Järjestimme myös seminaarin samasta aiheesta yhdessä UNFPAn, ulko-ministeriön ja Vammaiskumppanuuden (Vammaisjärjestöjen kehitysyhteistyö) kanssa.

4. Turvallinen läheisyys

Turvallisen läheisyyden ohjelmassa ja kotimaan palvelutoiminnan keskiössä olivat turvalliset ihmissuhteet sekä dialogiset digitaaliset kohtaamiset. Ohjelmassa mukana ollut henkilöstö oli erittäin motivoitunutta ja palvelujen asiakaspalautteet erinomaisia: Väestöliiton palveluihin yhteyttä ottaneet ihmiset kokivat tulleen kuulluksi ja kertoivat päässeensä tilanteessaan eteenpäin. Palvelutoimintojen asiantuntijoiden osaamista otettiin huomioon myös liiton vaikuttamistyössä. Väestötutkimuslaitoksen työ vahvisti toiminnan tietopohjaa.

Tukea kuormittuneille vanhemmille

Tarjosimme kuormittuneille alle kouluikäisten lasten vanhemmille maksutonta yksilöllistä keskustelutukea liittyen vanhemmuuteen, lapsen kasvuun ja kehitykseen, vanhempien ihmissuhteisiin tai seksuaalisuuteen. Tuen tarve painottui erityisesti vanhempien parisuhdehuoliin, mielen hyvinvoinnin haasteisiin, omien rajojen ja tarpeiden tunnistamisen ja ilmaisun vaikeuteen, haastaviin kasvatustilanteisiin sekä kommunikointivaikeuksiin perheessä ja parisuhteessa. Toimintaa rahoitti STEA.

Puhelinpalveluissa korostui Venäjän hyökkäyssodan vuoksi henkistä tukea tarvitsevat. Vastattuja yhteydenottoja puhelimitse tai chatin kautta oli yhteensä lähes 1800. Palveluistamme palautetta antaneista yli

90 prosenttia koki saaneensa apua tilanteeseensa ja olonsa helpottaneen:

”Asiantuntija oli empaattinen ja ymmärsi heti tilanteeni. En tiennyt aiemmin tällaisesta palvelusta, joten olin iloisesti yllättynyt mahdollisuudesta keskustella. Sain konkreettista apua parisuhteeseen liittyvään ongelmaan. Toivottavasti palvelua jatketaan!”

”Tämä palvelu on ollut minulle elämäni vaikeimman kesän kantava tukipilari odotellessa pariterapiaan pääsyä. Palvelu on mittaamattoman arvokas.”

”Jos pääsemme puolison kanssa parisuhdekriisistä yli, niin keskeinen kiitos kuuluu tälle palvelulle.”

Seksuaalisen hyvinvoinnin tueksi tuotimme ja pilotoimme yhteistyössä Helsingin perhekeskusten kanssa verkkokurssin vauvavuottaan eläville vanhemmille. Julkaisimme lisäksi perheiden digitaalista hyvinvointia vahvistavan verkkokurssin. Tavoitimme vanhemmuuden ja parisuhteiden teemoista tietoa kaipaavia tietoaaineistojen ja webinaarien avulla.

Vahvistimme erilaisten perheiden tukemiseen ja kannustavaan kasvatukseen liittyvää osaamista ja yhteistyötä koordinoimalla Kannustavan vanhemmuuden kumppanuusverkostoa, jossa oli mukana 13 perhepalvelutoimijaa. Kampanjoimme verkostoyhteistyönä sekä #vanhemmuudenpäivä’nä vanhempien itsemyötätunnon vahvistamiseksi ja kannustavaa kasvatusta koskevan tietoisuuden lisäämiseksi.

Osallistuimme perhekeskuskehittämisen verkostotyöhön sekä perheiden hyvinvointia koskevaan julkiseen keskusteluun. Olemme myös olleet aktiivisesti mukana

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestöjen valmistelevalle kumppanuuspöydässä, jonka tarkoituksena oli luoda malli järjestöjen ja hyvinvointialueen väliselle dialogille.

Kehotunnekasvatus

Kehotunnekasvatuksessa eli lasten seksuaali- ja turvataitokasvatuksessa lapsia ohjataan myönteiseen kehoitsetuntoon sekä edistetään lapsen oikeutta turvalliseen kasvuun, arvostavaan kohteluun ja fyysiseen koskemattomuuteen.

Levitimme tietoa lasten kehotunne- ja turvataidoista. Tapasimme ystävyys- ja myötätuntotaitojen asiantuntijoita ja kehitimme toimivaa yhteisöllisyyttä varhaiskasvatuksessa tukevan mallin. Perustimme lasten kanssa työtä tekevien ammattilaisten vertaistuelle ja tiedon jakamiseen Kehotunnekasvattajat-Facebook-ryhmän. Ryhmään liittyi yli 2300 ammattilaista.

Toimimme neljässä hankkeessa:

- Keho, tunne, turva -hanke – Työkaluja kehotunnekasvatukseen ja turvataitoihin (2019–5/2022, STEA)
- Keho, tunne, turva – Lasten seksuaalisen turvallisuuden lisääminen (2022–2023, Opetushallitus)
- Ystävällisyyttä kaverisuhteisiin (2022–2023, Opetushallitus)
- Ystävyyden portaat (2022, Sohlbergin säätiö).

Kehotunnekasvatuksesta luennoimme muun muassa avoimissa verkkokoulutuksissa, Varhaiskasvatusmessuilla, eduskunnan kansalaisinfossa ja seksuaali-oikeusverkostossa sekä AVI:n kautta ja kuntien henkilöstölleen tilaamissa koulutuksissa. Koulutimme varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen henkilöstöä turva- ja digiturvataidoista, ystävyys-, myötätunto- ja läheisyystaidoista, kehotunnekasvatuksen puheeksi ottamisesta sekä häirinnän ennaltaehkäisystä ja siihen rakentavasti puuttumisesta. Eri puolilta Suomea osallistui yhteensä 30:een verkkokoulutukseen noin

1000 henkilöä. Koulutuksista saatiin myönteistä palautetta:

”Tämä koulutus olisi kaikkien kasvattajien hyvä käydä!”

”Koulutuspäivän anti oli mielenkiintoinen ja ajankohtainen. Toteutustapa oli rakennettu hyvin ja onnistuneesti ja aika kului aivan siivillä. Olisin voinut kuunnella luentoa koko päivän!”

”Olemme olleet todella tärkeiden asioiden äärellä tänään. Tästä koulutuksesta sai eväitä laajemminkin elämää varten.”

Kehotunnekasvatuksen edistämiseksi tehtiin lisäksi vuonna 2022:

- verkkosivu videoineen sekä muita materiaaleja ystävyys- ja läheisyystaitojen tukemiseen
- kuuden askeleen malli lasten seksuaalisen- ja sukupuolisen häirinnän ennaltaehkäisyyn
- videokampanja lasten kehoitsetunnon tukemisesta RESET-hankkeen kanssa
- pienten lasten digiturvataitojulistite ’Sua varten somessa’ -hankkeen kanssa
- turvataito-toimintatuokioiden suunnittelua Pikku Kakkosen kanssa
- Duodecimille Terveysportti-artikkeli neuvoloiden NEUKO-tietokantaan kehotunnekasvatuksesta
- video lasten seksuaalisen turvallisuuden tukemisesta Jyväskylän yliopiston TUIKKU- hankkeeseen: Tunnetaitoja ja osallisuutta varhaiskasvatukseen
- video lasten seksuaalisesta turvallisuudesta Opetushallituksen uusille #EiKaikelleVäkivallalle -sivustolle, liittyen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Kansallisen lapsistrategian toimenpideohjelmiin.

Osallistuimme myös WHOn ja UNESCO:n lasten seksuaalikasvatuksen kehittämiseen. Kampanjoimme, kirjoitimme blogeja ja saimme julkaistuksi mielipidetekstejä muun muassa lasten seksuaalisesta turvallisuudesta, kehotunnekasvatukseen liittyvistä ennakkoluuloista, pienten lasten digiturvataidoista, kosketuksesta, lasten ihastumisista sekä lasten unnutuksesta.

Jaoimme noin 800 painettua materiaalia pienten lasten vanhemmille ja ammattilaisille Lapsimessuilla sekä Varhaiskasvatusmessuilla. Somessa tavoitimme yli 300 000 henkilöä noin 300:n postauksen kautta. Esimerkiksi digiturvataitojulistetta koskeva postaus saavutti Twitterissä ja Facebookissa noin 40 000 henkilöä. Vuoden aikana kehotunnekasvatukseen liittyviä opinnäytetöitä julkaistiin 27, ja trendi on nouseva.

Keväällä 2022 Opetushallituksen velvoittaviin valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin lisättiin Väestöliiton ehdottama lause: ”Lasten ikätasosta uteliaisuutta seksuaalisuuteen ja kehoon ohjataan kunnioittavasti,” joten henkilöstön tulee tietää, mitä lasten ikätasoinen seksuaalisuus ja sen tukeminen tarkoittaa. Koulutuspyyntöjä tuli kunnilta entistä enemmän. Lausuntomme pohjalta Lantaroten sopimuksen kansalliseen toimeenpanosuunnitelmaan 2022–2025 lisättiin vahvasti kehotunnekasvatus ja pisarapuuttuminen.

Tukea maahan muuttaneille

Womento-mentorointi

Mentorointitoiminnalla tuettiin koulutettujen maahan muuttaneiden naisten työelämävalmiuksia, verkostoja ja kielitaitoa sekä suomalaisen työelämän tuntemusta ja ammatillista itseluottamusta. Mentorointi edisti samalla kotoutumista ja yhteiskunnallista osallisuutta. Womento-mentorointi sai tunnustusta Euroopan Muuttoliikeverkoston esiin nostamana hyvänä esimerkkinä maahanmuuttajanaisten kotoutumista tukevasta toiminnasta. Lisäksi toiminta nostettiin esiin Suomen kansallisessa raportissa 'Maahanmuuttajanaisten kotoutuminen' sekä EU-tason raportissa 'Integration of Migrant Women'.

Womento-mentoroinnissa oli mukana yhteensä 69 maahan muuttanutta naista sekä 69 vapaaehtoista mentoria. Mentoroinnin loppuun asti vieneistä naisista 42 prosenttia työllistyi omalle alalleen mentoroinnin aikana. Yhteensä 40 prosenttia työllistyi muulle alalle, aloitti työharjoittelussa tai työkokeilussa, tai aloitti

koulutuksen. Vuoden aikana järjestettiin mentorointiryhmien tapaamisia, koulutuksia ja aktorien vertaisoppimista sekä ylläpidettiin noin 1200 jäsenen Facebook-ryhmää 'Työuramentorointi maahanmuuttajille'. Ryhmä koostui Womento-mentorointiin osallistuneista, siitä kiinnostuneista sekä mentorointia järjestävistä tahoista.

Aktorin kommentteja:

"Kun aloitin osallistumiseni Womento-mentoroinnissa, minua ei ollut kutsuttu haastatteluun kahdeksaan kuukauteen. Womento-mentoroinnin aikana sain kutsun työhaastatteluun kerran kuukaudessa, kunnes sain vihdoinkin kokopäiväisen työpaikan kahden vuoden työhaun jälkeen!"

"Olen suosittelut ja suosittelen vielä Womento-mentorointiin osallistumista muille. Se oli minulle paras tapa ratkaista työllistymishaasteeni. Toivon, että joskus voisin antaa takaisin esimerkiksi mentorina itse."

Mentorin kommentteja:

”Innostuin Väestöliiton Womento-mentorointiohjelmasta, koska siinä yhdistyi urapolun pohtiminen, auttaminen ja kansainvälisyys. Mentorina toimiminen on ollut vielä antoisampaa kuin olisin osannut etukäteen kuvitella.”

”Olen kiitollinen, että olen saanut aloittaa oman mentorointiurani Väestöliiton Womento-ohjelmassa. Voin lämpimästi suositella Womento-ohjelmaa, jos mielessä on käynyt, että sinulla voisi olla annettavaa mentorina.”

Tasa-arvon ja seksuaalioikeuksien edistäminen

Hankkeessa ’Kotoutuminen, tasa-arvo ja seksuaalioikeudet – Tietoa maahanmuuttajille ja työkaluja ammattilaisten osaamisen tueksi’ parannettiin maahanmuuttajien tietoja ja ymmärrystä sukupuolten tasa-arvosta ja seksuaalioikeuksista sekä edistettiin niihin liittyvien ongelmatilanteiden tunnistamista ja ehkäisemistä. Toimintaa rahoitti työ- ja elinkeinoministeriö.

Koulutimme henkilöstöä, loimme kouluttajaverkoston ja tuimme omakielisiä ohjaajia. Esimerkiksi Axxelin kanssa järjestettyyn kotoutumiskoulutukseen osallistui yhteensä 128 henkilöä. Koulutuksen teemoina olivat tasa-arvo ja muutokset parisuhteessa, seksuaalioikeudet, FGM *) ja kunniaan liittyvä väkivalta. Osallistujat pitivät koulutusta tarpeellisena ja se vastasi heidän odotuksiaan.

*) FGM, Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisella (Female Genital Mutilation, FGM) tarkoitetaan kaikkia ilman lääketieteellistä syytä tehtäviä toimenpiteitä, joihin liittyy naisen ulkoisten sukuelinten osittainen tai täydellinen poistaminen tai niiden vahingoittaminen jollain muulla tavalla.

Lisäksi koulutimme asioimis- ja oikeustulkkiopiskelijoita yhdessä Tampereen aikuiskoulutuskeskuksen kanssa. Tavoitteena oli, että koulutukseen osallistuneet voivat toimia omien työyhteisöjensä muutosagenteina ja voimavarahenkilöinä. Koulutukseen osallistui yhteensä 27 henkilöä ja he kokivat oppineensa uusia suomen kielen seksuaalioikeustermejä, joita he pitivät tärkeinä tulkkaustilanteissa.

Omakielisten ohjaajien verkostoon osallistui yhteensä 29 ohjaajaa. Omakieliset ohjaajat ylläpitivät ja vetivät omissa verkostoissaan tasa-arvoon ja seksuaalioikeuteen liittyviä ryhmiä: yhteensä 15 erikielistä ryhmää. Kaiken kaikkiaan saavutettiin 180 erikielistä kotoutujaa, joista 2/3 oli naispuolisia ja 1/3 miespuolisia. Toimintaa toteutettiin yhteistyössä useiden tahojen kanssa: Vaasan kotouttamispalvelut, Suomi Somalinaisten kehitys ry, Suomi-Syyria ystävyysseura ry, Lieksan somaliperheyhdistys, Suomen Pakolaisapu (Navigaattori-hanke), Sillat ry, Koto-koulutus Axxell, Tampereen aikuiskoulutuskeskus ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Reveria. Laaja-alainen valtakunnallinen yhteistyö on ollut erittäin tärkeää. Sen kautta on tullut ilmeiseksi, että alueellisia eroja on paljon ja että toimintamalleja on sopeutettava alueellinen näkökulma huomioon ottaen.

Tunnista kansainvälinen osaaaja

Tunnista kansainvälinen osaaaja -hankkeessa (2020–2022) kehitettiin uusia menetelmiä, jotka edesauttavat työnantajia tunnistamaan ja luottamaan koulutettujen maahanmuuttajien ulkomailta tuotuun osaamiseen ja koulutukseen. Hanketta rahoitti Euroopan sosiaalirahasto (ESR).

Hanketoiminnassa edistettiin työnantajien ja kansainvälisten osaaajien keskinäistä luottamusta sekä innostettiin organisaatioita huomaamaan kansainvälisten

osaajien tuomaa osaamista ja potentiaalia. Samalla tarkasteltiin työpaikkojen rekrytointikäytäntöjä, joissa on mahdollisesti ulkomaalaistaustaisia koskevia tahattomasti syrjiviä käytäntöjä.

Hankkeessa keskityttiin kielitietoisten työkalujen kehittämiseen ja oppaiden tuottamiseen yhteistyössä pilottiorganisaatioiden ja kansainvälisten osaajien kanssa. Pilottiorganisaatioina olivat mukana Zoan, Stora Enso, 3stepIT, Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto, Metropolia ja Tekniikan Akateemiset. Lisäksi Siili Solutions ja Fluido toimivat viestinnän ja kehittämisen tukena hankkeen toiminnassa. Yhteistyössä keskityttiin työkaluihin ja konkreettisiin tekoihin, joilla voi tunnistaa, vastaanottaa ja pitää työyhteisössä yllä kansainvälistä osaamista.

Kansainväliset osaajat puolestaan kohdattiin ja heidän näkemyksiänsä kielitietoihin menetelmiin kerättiin kahdessa koulutusmuotoisessa työpajassa. Työpajoissa jaettiin hankkeen aikana koottua tietoa siitä, miten työnantajat käsittelevät hakemuksia ja minkälaisia konkreettisia tekoja työnhakijat voivat tehdä, jotta suomalaiset työnantajat tunnistaisivat paremmin kansainvälistä ja monimuotoista osaamista.

Hankkeen tuotoksena syntyi lisäksi blogeja Väestöliiton Parempi työelämä -blogisarjaan sekä kaksi opasta:

- Työnantajille suunnattu opas 'Kielitietoinen rekrytointi ja työyhteisö – työkaluja työnantajalle kielitietoiseen ja inklusiiviseen työyhteisöön'
- Työllistymiseen tähtääville Suomessa asuville kansainvälisille osaajille suunnattu opas 'Ymmärrä työnantajaa – paranna mahdollisuuksia työnhaussa!'

Walk-in, psykososiaalista tukea Ukrainasta hyökkäyssotaa paenneille

Venäjän hyökkäyssota aiheutti välittömän tuen tarpeen palveluihin. Väestöliitto vastasi avun tarpeeseen nopeasti avaamalla keskustelutukea tarjoavan Walk-in -toimintamuodon perheille, jotka pakenivat sotaa Ukrainasta tai joita sota muutoin kosketi. Keskeinen yhteistyökumppani avuntarvitsijoiden tavoittamisessa oli Ukrainalaisten yhdistys Suomessa ry. Auttamistyössä Väestöliiton asiantuntijan lisäksi oli 20 vapaaehtoista koulutettua psyykkisen tuen ammattilaista. Väestöliiton roolina oli myös koordinoida tämän vapaaehtoisryhmän toimintaa. Tukea oli mahdollista saada kasvokkain, puhelimitse ja videopuheluna ukrainaksi, venäjäksi, englanniksi ja suomeksi. Vuoden 2022 aikana Walk-in -toiminta tavoitti yli 900 apua tarvitsevaa. Toimintaa rahoitettiin ensimmäisen vuosipuoliskon ajan STEA-avustuksella ja toisen vuosipuoliskon ajan Helsingin kaupungin hankeavustuksella.

Tukea nuorille

Nuoruuden ihmissuhteet

Nuoruuden ihmissuhteet -toiminnassa tuettiin 13–19-vuotiaita nuoria ja 20–34-vuotiaita nuoria aikuisia seksuaalisuuteen sekä seurustelu- ja intiimisuhteisiin liittyvissä pohdinnoissa. Matalan kynnyksen chat-palveluissa kohdattiin noin 900 nuorta ja 300 nuorta aikuista. Vastasimme sataan kysymykseen QA seksuaalisuudesta -palstalla ja tuotimme seksuaalisuuden ja intiimisuhteiden tueksi tietoartikkeleita, nettiluentoja ja nettitestejä sekä kurssin Hyvä kysymys -verkkopalveluun. Toimintaa rahoitti STEA.

Poikien puhelin

Pojille ja nuorille miehille tarkoitettussa Poikien puhelin -palvelussa vastattiin puhelimitse tai chatin kautta yhteensä lähes 8800:een yhteydenottoon. Kohderyhmää tavoitettiin lisäksi omilla sisällöillä YouTubessa ja Instagramissa sekä loppuvuonna myös Tiktokissa. Twitchissä striimattiin viikoittaisia KellariLIVE-striimejä (47 striimiä) sekä tuotettiin Poikast-videopodcasteja (9 jaksoa). Vaihtuvien asiantuntijavieraiden kanssa keskusteltiin muun muassa poikien ulkonäköpaineista, kiusaamisesta, pornosta ja vanhempien päihteiden käytöstä. Keskusteluissa kaivattiin erityisesti tietoa (noin 46 prosentissa käydyistä keskusteluista), tukea pulmatilanteisiin (noin 14 prosentissa keskusteluista), tutustuttiin palveluun tai haluttiin jutella ilman suoraa tiedon tai tuen tarvetta (noin 29 prosenttia keskusteluista). Toimintaa rahoitti ensisijaisesti STEA.

Palveluista palautetta antaneista yli 90 prosenttia yhteydenottajista kertoi tulleen autetuksi:

”Kiitos, helpotti kovasti. Tiedätkö mikä sun kanssa juttelemisessä on niin hyvää? Kun osaat kuunnella ja sulla on sellasii tärkeitä näkökulmii asioihin.”

”Kaikilla ei oo ketää, kenen kanssa voi näistä asioista puhua. Teille on helppo puhua, kun saa soittaa anonymisti!”

”Mä opin tästä että ketään ei saa pakottaa mihinkä seksiasiaan, aina pitää olla suostumus. Hyvää päivänjatkoa!”

Et ole yksin

Et ole yksin -hanke on Väestöliiton ja suomalaisen urheilun yhteishanke, jossa tehdään työtä seksuaalisen häirinnän, väkivallan ja kiusaamisen ennaltaehkäisemiseksi urheilussa. Väestöliiton auttavassa puhelin- ja chat-palvelussa kohtasimme 135 asiakasta. Lajiliitoille ja urheiluseuroille pidettiin 24 koulutusta. Et ole yksin -hanke palkittiin vuoden 2022 Urheilugaalassa Urheilun hyväntekijä -palkinnolla. Hanketta rahoitti

opetus- ja kulttuuriministeriö. Toiminta jatkuu ministeriön rahoituksella vuoden 2023 ajan.

Kumita

Kumita-kampanjassa eli seksuaaliterveyden edistämishankkeessa lähetettiin kaikkiin Suomen yläkouluihin kondomit jaettavaksi 8.-luokkalaisille (yhteensä noin 80 000 kondomia) sekä näytteet suuseksisuojusta ja kondomin käyttöohjejulistet. Lisäksi tuotettiin tietomateriaaleja nuorille ja kasvattajillekin ehkäisystä ja seksuaalioikeuksista. Hanketta rahoitti sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

Palautetta nuorille suunnatuista palveluista:

”Kiitos -- olisi pitänyt olla tämän chatin kautta yhteydessä jo aiemmin. Helpotti oloa, kun tuntuu, etten ehkä olekaan ihan väärillä jäljillä, kun olen asian nostanut esille.”

”Oli tosiaan helpottava kuulla et ihan normaalia ja et oon itsekkin täysin normaali.”

”Kiitos avusta teet tosi tärkeitä työtä en tästä olisi pystynyt puhua muuten kun tällä tavalla anonyyminä.”

Tukea isovanhemmille

Sukupolvien sopu -toiminnassa henkilökoh-
taisen neuvonnan kohderyhmänä olivat ne
isovanhemmat, jotka kokivat haasteita väli-
sukupolven*) kanssa, pystyivät käyttämään
etäyhteyttä ja suostuivat tutkimaan omaa
osallisuuttaan toimimattomiin väleihin.

*) Välisukupolvella tarkoitetaan henkilöitä, joilla on oma aikuinen lapsi ja vanhempi elossa.

Toiminnossa pidettiin yhteensä 166 tunnin
mittaista Teams-vastaanottoa, joilla oli
yhteensä 181 asiakasta. Etäneuvontaan osal-
listuneista 83 prosenttia arvioi neuvonnasta
saamaansa hyötyä. Vastausten keskiarvo oli
4,92 (asteikolla 1–5). Vastaajista 96 prosent-
tia suosittelisi etäpalveluita muillekin.

Sukupolvien sopu teki yhteistyötä muun
muassa seuraavien tahojen kanssa:
Mielenterveyden Keskusliitto (yhteinen
webinaarisarja), SPR/omaishoitajamiehet;
”Kun parisuhde muuttuu hoivasuhteeksi”
(luento ja pienryhmäohjausta), Kainuun
senioriopisto (viiden tapaamiskerran digi-
tuettu vertaistukiryhmä) ja Tampereen
ensi- ja turvakoti ry (luentoyhteistyötä).
Toimintaan osallistuneiden isovanhempien
teksteistä Väestöliiton blogissa selko-
mukautettiin oma blogisarjansa, joka sai
Selkokeskukselta lausunnon: ”Blogitekstit
noudattavat erinomaisesti selkokielen peri-
aatteita, joten julkaisuissa voidaan käyttää
selkotunnusta.”

5. Väestöliitto-yhteisö

Väestöliitto-yhteisön rakentamisen ohjel-
maan kuului Väestöliiton oman toiminnan
ja liiton yhteisten palvelujen kehittämistä,
koko henkilöstön kehittämistä sekä rahoi-
tuksen ja varainhankinnan vahvistamista.
Väestöliiton yhteisissä palvelutoiminnoissa
hoidetaan keskitetysti talous, viestintä,
yleishallinto ja HR-asiat sekä koordinoidaan
jäsenjärjestöyhteistyötä.

Jatkoimme vahvaa panostusta hallin-
nollisten prosessien kehittämiseen ja
tehostamiseen, muun muassa yhtenäistä-
mällä ja modernisoimalla asiakirjahallintoa,
systematisoimalla dokumenttien arkistointia
sekä tehostamalla Office365:n monipuolista
käyttöä. Jäsenpalveluja ja olemassa olevia
järjestökumppanuuksia ylläpidettiin ja uusia

Kuva: Meeri Utti

Väestöliiton hallitus 2022. Alarivissä vasemmalta: Eero Löytömäki (varapuheenjohtaja), Maria Kaisa Aula (puheenjohtaja), Jorma Komulainen (varapuheenjohtaja). Ylärivissä vasemmalta: Hugo Paananen, Pauliina Lehtinen, Suvi Laru, Elina Helmanen, Charlotta Ekman, Marina Vahtola. Hallitukseen kuului 2022 lisäksi Andreas Blanco Sequeiros.

kumppanuuksia luotiin. Yhteiset palvelut palvelevat myös Väestöliitto-konsernin yhtiöitä. Niille tehtävä työ laskutetaan konsernilaskutusperiaatteiden mukaisesti omakustanteisesti ilman katetta.

Väestöliitto-yhteisön rakentamiseen ja vuoden tilanteeseen vaikutti muutama erityispiirre: koronapandemian aiheuttamat kokoontumisrajoitukset ja työpaikkojen etätyösuositukset jatkuivat edelleen alkuvuonna, erityisesti pääkaupunkiseudulla. Koska lähitapaamisiin ja hybridityöskentelyyn päästiin siirtymään vaiheittain vasta syksyn aikana, toiminnan kehittämistä tehtiin pääosin etäkontaktien kautta. Kasvaneet lähikontaktit vuoden loppupuolella puolestaan lisäsivät sairauspoissaolojen määrää.

Lisäksi toimitiloihimme siirtyi kaksi uutta vuokralaista. Nämä jäsenjärjestömme edesauttoivat osaltaan Väestöliitto-yhteisön

vahvistumista. Isot muuttotoimet hoituivat tehokkaasti yhteistyössä. Ulosvuokraamisen myötä sopeuduimme samalla hybridityön myötä vähentyneeseen toimitilatarpeeseen.

5.1. Luottamushenkilöt ja jäsenistö: hallitus ja jäsenjärjestöt

Väestöliiton hallituksen työskentelyssä pääteemoja olivat uudistuneen strategian toimeenpano sekä Väestöliiton voimavarojen turvaaminen. Liiton kevät- ja syyskokoukset pidettiin sääntömääräisesti. Jäsenjärjestöt asettivat useita uusia ehdokkaita Väestöliiton hallitukseen ja osallistuivat aktiivisesti yhdistyksen kokouksiin. Luottamushallinto (hallitus ja työvaliokunta) työskenteli säännöllisesti, päivitti hyvän hallinnon asiakirjat ja johti strategian toteuttamista.

Syyskokouksessa valittiin Väestöliitolle uusi puheenjohtaja sekä kolme uutta hallituksen jäsentä. Liiton syyskokouksen yhteydessä järjestettiin miniseminaari, jossa käsiteltiin ajankohtaisia vaikuttamistoiminnan aiheita, muun muassa eduskuntavaalitavoitteitamme.

Väestöliitolla oli vuoden lopussa 34 jäsenjärjestöä. Uutena mukaan liittyi ADHD-liitto ry. Väestöliitto oli jäsenjärjestöihinsä yhteydessä suoraan sekä yhdistyksen kokousten kautta. Toiminnasta viestittiin sähköisen uutiskirjeen ja somekanavien kautta. Jäsenjärjestöjen kanssa rakennettiin hankeyhteistyön kautta kumppanuuksia. Useat jäsenemme osallistuivat liiton ylläpitämiin verkostoihin. Neuvolapäivillä olimme yhden jäsenjärjestön kumppanina. Lisäksi jäsenille tarjottiin liittymistä Hyvä kysymys -alustalle. Keväällä toteutetun jäsenjärjestökyselyn palautteen pohjalta laadittiin toimenpiteet seuraavalle toimintavuodelle.

5.2. Väestöliiton henkilöstö

Väestöliiton henkilöstöä ja HR-käytäntöjä vahvistettiin. Liitossa siirryttiin syksyn aikana hybridityöskentelymalliin. Sen perustana on joustava, omaan harkintaan ja esihenkilön kanssa sovittuun toimintatapaan perustuva työskentelymalli. Etätyöohjeistusta uudistettiin ja tarkistettiin. Työpisteiden uuden varausjärjestelmän Waldon käyttöönottoa (2023) pilotoitiin.

Vuoden lopussa liiton henkilöstömäärä oli 65. Henkilöstömäärä vahvistui, vaikka vastaavasti vuoden 2022 loppuun päätyneet hankerahoitukset johtivat muutamien määräaikaisten työsuhteiden loppumiseen. Henkilöstö oli naisvoittoinen: lähes 80 prosenttia henkilöstöstä oli naisia, 20 prosenttia miehiä ja loput muunsukupuolisia.

Henkilöstöhallinnon työn systematisointia jatkettiin. Toteutetun henkilöstökyselyn tulosten perusteella kehityskohteiksi nostettiin viestintä ja työyhteisön vuorovaikutus. Henkilöstöviestintään panostettiin Suvantolassa (Intranet) ja Teamsin eri kanavilla. Viestintä ja henkilöstöhallinto kävivät läpi eri järjestelmien rakenteita ja tarkensivat ohjeistuksia kanavien käytöstä. HR-dokumentteja, kuten työyhteisön kehittämissuunnitelma ja henkilöstötilinpäätös, uudistettiin ja päivitettiin.

Esihenkilöiden saamaa tukea kehitettiin, ja heitä koskevien asioiden käsittelyä varten järjestettiin esihenkilöfoorumit. Työsuojelutoimikunta kokoontui säännöllisesti työsuojelukysymyksissä. Koulutustilaisuuksia järjestettiin kiinteistön turvallisuudesta ja hätätilanteissa toimimisesta. Työhyvinvointitoimikunta valmisti keväällä työpisteiden muuttoon ja työtilojen uudelleen järjestelyihin liittyviä kysymyksiä.

Korona-aikana aloitettuja viikoittaisia Teams-aamukahveja jatkettiin. Loppuvuonna osa aamukahveista pystyttiin jo järjestämään lähitapaamisena liiton tiloissa. Yhteishenkeä vahvistettiin esimerkiksi yhteisellä henkilöstön virkistyspäivällä toukokuussa ja pikkujouluilla marraskuussa. Henkilöstö osallistui aktiivisesti myös moniin muihin tilaisuuksiin, kuten Pride-viikkoon kesällä sekä Lapset mukaan töihin -päivään omalla työpaikalla, osana kansallista päivää marraskuussa.

Kattojärjestö IPPF:n tekemä akkreditointi saatiin hyväksytysti päätökseen: tehdyt sääntöjen ja vaalitoimikunnan sääntöjen muutokset olivat riittäviä, ja seuraava akkreditointi tehdään vuonna 2025.

5.3. Vapaaehtoiset Väestöliiton toiminnassa

Walk-in -toiminnan vapaaehtoiset

auttajat tarjosivat keskustelutukea Ukrainasta sotaa paenneille sekä muille, joita Venäjän hyökkäyssota kosketi. Koska tuen tarve oli niin suurta, Väestöliiton asiantuntijan lisäksi keskustelutukea antoi 20 vapaaehtoista koulutettua psyykkisen auttamistyön ammattilaista, jotka pystyivät tarjoamaan tukea ukrainaksi, venäjäksi, englanniksi ja suomeksi.

Vanhempainraadissa pienten lasten vanhemmille suunnattuja Väestöliiton palveluja ja verkkoaineistoja arvioi ja kehitti vanhempainraati, johon kuuluu 233 alle kouluikäisten lasten vanhempaa. Raadin avulla toimintaa voitiin kehittää asiakaslähtöisesti. Toimintavuonna asiakasraati osallistui viiteen palaute- ja kehittämiskyselyyn.

Nuorisotyöryhmässä oli 16–26-vuotiaita vapaaehtoisia nuoria, jotka ovat kiinnostuneita tuomaan nuorten ääntä kuuluville. Vuoden pääteemana oli yhteys. Sen tiimoilta ryhmä käsitteli seksuaalisuutta ja seksuaalioikeuksia. Ryhmään kuului yhteensä seitsemän nuorta. He tapasivat noin kerran kuussa lähinnä etäyhteyksin. Nuorisotyöryhmä ylläpiti nuorten seksuaalioikeuksia käsittelevää verkkomediaa Hurma-lehteä ja tuotti sisältöjä omien sosiaalisen median tiliensä kautta. Ryhmä muun muassa järjesti seksuaalikasvatusviikko Veckan sexin, jolloin se kampanjoi ajankohtaisista seksuaalikasvatuksellisista teemoista sosiaalisen median kanavilla. Ryhmällä oli omia vaikuttamistilaisuuksia myös Väestöliiton ulkopuolella. Esimerkiksi Helsinki Pridein aikana he järjestivät työpaikan Nuorten Pride Housessa.

Womenton vapaaehtoisia mentoreita oli mukana toiminnassa yhteensä 69. He tukivat henkilökohtaisia aktoreitaan Womento-toiminnassa.

5.4. Sähköisten palvelujen käyttäjät

Väestöliitto koordinoi maksuttomien matkailun kynnyksen palvelujen lisäksi neuvontaa ja palvelua Hyvä kysymys -verkkopalvelun kautta. Loppusyksyllä Väestöliitto sai vuoteen 2026 asti lisäksi vastuulleen sähköisen perhekeskuksen sisällöntuotannon.

Hyvä kysymys -palvelu tarjoaa alustan ja välineet Väestöliiton ja kumppanijärjestöjen palveluille ja verkkoaineistoille. Kumppaneita palvelussa oli yhteensä 38, joista moni on myös Väestöliiton jäsenjärjestö. Uusina kumppaneina palveluun liittyivät Intersukupuolisten ihmisoikeudet ISIO ry, Sininauhaliitto ja Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Hyvä kysymys -palvelu saavutti vuoden aikana lähes 1 400 000 sivun katselua.

Sähköinen perhekeskus -kumppanuus DigiFinlandin kanssa alkoi, kun Väestöliitto osallistui DigiFinlandin kilpailutukseen. Sähköinen perhekeskus rakentuu kolmesta osiosta: perheille ja perhettä perustamassa olevien kokonaisuudesta (Omaperhe-palvelu), nuorille suunnatusta kokonaisuudesta (Helpperi) sekä ammattilaisten kokonaisuudesta. Ensimmäinen vaihe sisältää perheille suunnatun Omaperhe -palvelun sisällönhallinnan ylläpitoa ja kehittämistä.

6. Talous ja varainhankinta

Läpinäkyvä ja reaaliaikainen taloushallinto on ollut käytössämme useamman vuoden ajan ulkoistuskumppanin järjestämänä: kumppani on vastuussa kirjanpidosta ja tuloslaskennasta yhteistyössä kanssamme. Sama kumppani huolehtii myös palkanlaskennasta. Oma roolimme korostuu tiedon kulussa kumppanin suuntaan ja talousinformaation hyödyntämisessä organisaatiomme sisällä. Vuoden aikana keskityimme yhteistyön tiivistämiseen ja laadun parantamiseen. Edellisen tilinpäätösprosessin aikana syntyneitä kehitysideoitu vietiin eteenpäin. Kuluneen tilikauden aikana keskityimme parantamaan tuloslaskentamme tasoa välitilinpäätöksen ja sen tilintarkastuksen myötä.

Keskitetyn talouden rooli painottuu budjettien ja laskutuksen kontrollointiin sekä yleisempään talouden seurantaan koskevan tuen antamiseen ja talousasioihin perehdyttämiseen. Toiminnon tai hankkeen taloutta koskevaa tietoa omassa johto- tai esihenkilötyössään tarvitseville pyrimme antamaan hyviä valmiuksia mahdollisimman itsenäiseen talouden seurantaan. Heitä opastettiin taloushallinnon järjestelmien, raportoinnin ja seurannan keinojen hyödyntämiseen.

Väestöliiton Hyvinvointi Oy

Väestöliiton omistamassa yhtiössä tuotettiin maksullisia terapia- ja kotipalveluja. Toiminnasta vastasivat yhtiön hallitus ja johtoryhmä. Väestöliiton Terapiapalvelut tuotti psykoterapia- ja muita monipuolisia terapiapalveluita sekä koulutuksia. Väestöliiton Kotipalvelut tuotti lapsiperheiden kotipalvelua pääkaupunkiseudulla ja Keski-Uudellamaalla.

Kiinteistö Oy Kalevanpoika

Väestöliitto-konserniin kuuluu lisäksi Kiinteistö Oy Kalevanpoika, joka vastaa Väestöliiton kiinteistöistä.

Markkinointi ja lahjoituskampanjat

Väestöliiton varainhankinnan toisena toteutusvuonna kampanjoissa nostettiin esiin erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyväksi tekemä työmme. Keväällä vetoimme lahjoitusten saamiseksi 'Jokainen on rakkauden arvoinen' -kampanjalla ja joulun alla 'Kaikkien kotien onneksi' -kampanjalla. Olimme myös mukana järjestöjen yhteisessä Hyvä testamentti -kampanjassa, jolla lisättiin tietoisuutta testamenttilahjoittamisen hienosta mahdollisuudesta.

Kampanjoiden ohella lisäsimme Väestöliiton tunnettua yrityssektorilla tarjoamalla kiinnostavia mahdollisuuksia yhteistyökumppanuuteen sekä vetoamalla yrityksiin joululahjoitusten saamiseksi. Toteutimme hyväntekeväisyysarpajaiset yhteistyössä Randomex Oyn kanssa. Mainonnan suunnittelussa mukana oli pro bono -kumppanimme markkinointi- ja viestintätoimisto Valve.

Perheystävällinen työpaikka -ohjelma

Perheystävällinen työpaikka -ohjelmassa jatkettiin vanhojen asiakkaiden kanssa työskentelyä, mutta myös uusia asiakkaita saatiin mukaan. Painopisteenä alkuvuonna oli ohjelman henkilöstökyselyn konseptointi yhteistyökumppani Feelback Oy:n kanssa sekä itsearviointikeskustelujen toteutustavan ja hinnoittelun rakentaminen tunnuksen ylläpitovaiheessa. Muutama organisaatio luopui vuoden aikana Perheystävällinen työpaikka -tunnuksen käytöstä yrityksen fuusion, myynnin tai muun painavan syyn vuoksi.

Väestöliitto ry:n myöntämän Perheystävällinen työpaikka -tunnuksen sai kaksi uutta organisaatiota: Maatalousyrittäjien eläkevakuutusyhtiö Mela sekä Grant Thornton Finland. Organisaatioissa oli ohjelman myötä panostettu perheystävällisyyden näky-miseen läpileikkaavasti työpaikalla, niin HR-strategiassa kuin päivittäisessä toiminnassa ja esihenkilötyössä. Lisäksi organisaatioissa oli muun muassa kehitetty ja vahvistettu perheen ja työn yhteensovittamista koskevaa ohjeistusta ja viestintää.

Perheystävällinen työpaikka -ohjelman toteutus ja tunnuksen vuosimaksut ovat osa omarahoitteen hallintotyön kokonaisuutta: toimintaa rahoitetaan asiakasmaksuilla. Tuotot ohjataan toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin, joten voittoa ei synny. Vuoden 2022 alussa ohjelman hinnasto ja tunnuksen vuosimaksut päivitettiin.

Toteutimme myös työpaikkojen perheystävällisyyteen liittyviä erillisiä valmennuksia ABB Oyj:n tilaamana. Asiantuntijaluentoja pidettiin verkossa: Mielenterveyden Keskusliiton koordinoima verkkoluento nuorten mielen hyvinvoinnista ja vanhempien arjesta sekä webinaariluento Suomen liike- ja virkanaiset liitto ry:lle (BPW) perheen ja työn yhteensovittamisesta ja perhevapaauudistuksesta. Latvian edustajille pidettiin maaliskuussa etäpalaverin aikana esitys Väestöliiton Perheystävällinen työpaikka -ohjelmasta ja tunnuksesta.

Perheen ja työn yhteensovittaminen, raskaus- ja perhevapaasyrjintä sekä perheystävällisyys työpaikoilla olivat teemoina aihetta koskevissa median yhteydenotoissa, haastatteluissa sekä kahdessa kirjahankkeessa: keväällä 2022 ilmestyneessä Duuniin-kirjassa (Atena-kustannus) sekä perhepaita koskevassa kirjahankkeessa, jonka julkaisu ilmestyy vuoden 2023 aikana.

"Kiitos vielä Väestöliitolle yhteistyöstä perheystävällisyyden edistämiseksi! Perheystävällinen työpaikka -tunnus on suuri kunnia ja sen myötä perheystävällisyyden ylläpitämiseen ja kehittämiseen panostetaan myös tulevaisuudessa."

"Erilaiset perhe-elämän yllättävät tarpeet on hyvin saatu järjestettyä henkilöstömme työn ja perhe-elämän tasapainon tukemiseksi."

"Olemme päättäneet tehdä perheystävällisyydestä pito- ja vetovoimatekijän. Tulemme jatkossa aktiivisesti ja systemaattisesti kehittämään henkilöstömme työntekijäkokemusta ja työhyvinvointia perheystävällisyys huomioiden. Yhdessä teemme työpaikastamme perheystävällisen huomioiden toisiamme ja arvostaen erilaisia elämäntilanteitamme."

7. Viestintä

Viestinnän strategiset linjaukset ja pääviestit saatiin valmiiksi osana brändin kehittämistä.

Viestintätyön rakennetta selkiytettiin jakamalla viestintä palvelu- ja vaikuttamisviestintään. Viestintätiimi otti haltuun uusia työkaluja ja menetelmiä ja koulutti henkilöstöä niiden käytössä. Viestintää kehitettiin ja arvioitiin myös osallistavalla menetelmällä tiimirajat ylittävän aktiivisen viestintäryhmän yhteistyönä. Sosiaalisen median kanavastrategiat saatiin valmiiksi. Kanavastrategioiden kehittämisessä hyödynnettiin sisältöstrategiakoulutuksen oppeja ja käytettiin osallistavana menetelmänä

sisäisiä työpajoja, joihin osallistui asiantuntijoita liiton eri toiminnoista.

Väestöliitto toimii kahdeksalla eri somekanavalla. Seuraajamäärämme somekanavilla kasvoi 80 000:een. Sisältömme tavoittivat somen käyttäjiä 10,6 miljoonaa kertaa. Seuratuin kanavamme oli Facebook. TikTok-tilimme seuraajamäärä kolminkertaistui, ja suosituin Tik-Tok-videomme sai 390 000 katselukertaa.

Verkkosivujen saavutettavuutta ja laatua parannettiin jatkuvasti Siteimprovement työkalun avulla sekä neuvomalla ja ohjeistamalla henkilöstöä ottamaan huomioon hakukoneoptimointi ja saavutettavuus. Vaestoliitto.fi -verkkosivuillamme oli 212 011 istuntoa ja hyväksymys.fi -sivustolla 945 251 istuntoa.

Vaikuttamisviestintää kehitettiin. Kanavien osalta vaikuttamisviestintä keskittyi Twitteriin ja Väestöliiton blogiin. Keskeisiä teemoja olivat Väestöliiton eduskuntavaalitavoitteet sekä seksuaalioikeudet. Uutiskirje 'Välähdyksiä Väestöliitosta' lähetettiin sidosryhmille kuusi kertaa vuoden aikana.

Mediatilaisuuksia ei järjestetty, koska korona-ajan loppupuolella voitiin todeta, että uudessa hybridityömallissa perinteisten mediatilaisuuksien vaikuttavuus on pieni suhteessa resursseihin, jotka niihin käytetään. Alustavasti suunniteltujen taustatilaisuuksien sijaan laadittiin blogeja ja mielipidekirjoituksia, jotka menivät hyvin läpi medioissa.

Media- ja uutiskirjetyökaluja kehitettiin yhdessä Lianan kanssa vastaamaan aiempaa paremmin liiton tarpeisiin. Olimme esillä mediassa noin 1 300 kertaa. Medialle lähetettiin 20 tiedotetta sekä mielipidekirjoituksia. Viestinnän kautta ohjattiin haastattelupyynnöjä Väestöliiton asiantuntijoille. Tutkimukseen, vaikuttamistyöhön

ja ihmisten arjen hallintaan liittyviä Väestöliiton blogeja julkaistiin 76, ja ne saivat noin 98 000 näyttökertaa.

Omaa videotuotantoa varten hankittiin ohjelmisto ja koulutettiin henkilöstöä. Työyhteisöviestintää kehitettiin henkilöstökyselyn 2022 pohjalta ja tiivistämällä yhteistyötä HR:n kanssa. Väestöliiton brändi ja tunnettuus olivat vahvasti esillä työyhteisöviestinnässä. Henkilöstökyselyssä 82,5 % henkilöstöstä totesi, että yhteistyö viestinnän kanssa on sujuvaa. Uuden intranetin käyttöönotto oli henkilöstöstä 57,5 prosentin mukaan helpottanut tiedonkulkua.

Palveluviestintää tehostettiin ja yhtenäistettiin mediaviestinnän, markkinointikampanjoiden, itse tuotettujen yhtenäisten visuaalisten viestintäpohjien ja entistä selkeämpien palvelukuvausten avulla. IPPF:ltä loppuvuonna saatu 10 000 euron avustus mahdollistaa viestinnän kehittämistyön jatkumisen edelleen.

Liite 1. Väestöliiton jäsenjärjestöt vuoden 2022 lopussa

ADHD-liitto ry
Adoptioperheet ry
Elatusvelvollisten Liitto ry
Familia ry
Filha ry
Imetyksen tuki ry
Kasper - Kasvatus- ja perheneuvonta ry
Kotitalousopettajien liitto ry
Lapsettomien yhdistys Simpukka ry
Lapsiperheiden Etujärjestö ry
Marttaliitto ry
Naisjärjestöjen Keskusliitto ry
Parasta Lapsille ry
Parisuhdekeskus Kataja ry
Sateenkaariperheet ry
Seta ry
Siirtolaisuusinstituutti
Sosiaalipoliittinen yhdistys ry
Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
Suomalaisuuden Liitto ry
Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK ry
Suomen Gynekologiyhdistys ry
Suomen Keskustanaiset ry
Suomen Kätilöliitto ry
Suomen Lastenlääkäriyhdistys ry
Suomen Lukiolaisten Liitto ry
Suomen Monikkoperheet ry
Suomen Terveystieteiden Liitto STHL ry
Suomen Uusperheiden Liitto ry
Suomen Vanhempainliitto ry
Suomen Väestötieteen Yhdistys ry
Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Suomi-Seura ry
Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry